

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžk/31/2019
Identifikačné číslo spisu: 3017200376
Dátum vydania rozhodnutia: 05.08.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Monika Valašiková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3017200376.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: 1/ N.. Y. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. S. XX, XXX XX L., 2/ Y. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. S. XX, XXX XX L., 3/ C. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. S. XX, XXX XX L., právne zastúpení: Mgr. Peter Švarc, advokát so sídlom Námestie slobody 1/17, 971 01 Prievidza, proti žalovanému: Okresný úrad Prievidza, katastrálny odbor, so sídlom M. Mišíka 28, 971 01 Prievidza, v konaní o žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy, o kasačnej sťažnosti žalobcov 1/ až 3/ proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č.k. 15Sa/42/2017-81 zo dňa 01.07.2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.

Účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Napadnutým uznesením Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „krajský súd“ alebo „správny súd“) podľa § 261 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu žalobcov 1/ až 3/, ktorou sa domáhali, aby súd uložil žalovanému nepokračovať v porušovaní práv žalobcov, obnoviť stav pred zásahom a zrušiť záznam ťarchy vyznačený v časti C na LV č. XXXX, LV č. XXXXX a LV č. XXX pre katastrálne územie L., okres L., obec L. - na CKN parc. č. XXXX/XX, na EKN parc. č. XXX a na CKN parc. č. XXXX/XX, a to vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce - právo strpieť stavbu, opravu, údržbu a rekonštrukciu stavby príjazdovej verejnej obslužnej komunikácie s chodníkom pre peších nachádzajúcim sa na B. S. v k.ú. L. v prospech mesta Prievidza - Z-3709/2017 - VZ 3475/2017.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplynulo, že žalobcovia sa domáhali ochrany proti inému zásahu orgánu verejnej správy, ktorý mal spočívať vo vykonaní záznamu do katastra nehnuteľností,

predmetom ktorého bol zápis vecného bremena v prospech mesta Prievidza, pričom vykonanie záznamu bolo žalobcom písomne oznámené a riadne doručené.

3. Podľa názoru správneho súdu prostriedkom ochrany osoby, ktorá tvrdí, že bola vykonaním záznamu do katastra nehnuteľností dotknutá na svojich právach nie je žaloba proti inému zásahu orgánu verejnej správy podľa ustanovenia § 252 SSP, ale všeobecná správna žaloba podľa ustanovenia § 177 SSP, ktorou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu, ako aj opatreniu orgánu verejnej správy.

4. Od 01.07.2016, teda od účinnosti Správneho súdneho poriadku je oznámenie o vykonaní záznamu považované za opatrenie orgánu verejnej správy. Procesný inštitút žaloby proti inému zásahu orgánu verejnej správy nemôže byť vykladaný ako určitá náhrada všeobecnej správnej žaloby. Súčasne nie je ani v dispozícii účastníka, aby si volil, ktorú z týchto žalôb použije a ktoré konanie bude iniciovať. Určujúcim kritériom pre podanie žaloby vždy musí byť povaha napadnutého úkonu.

5. Záverom krajský súd argumentoval tým, že nemožnosť použitia procesného inštitútu žaloby proti inému zásahu vyplýva aj zo zákonom stanoveného okruhu účastníkov súdneho konania, ktorými sú v prípade iného zásahu len žalobca a žalovaný. V danej veci by v prípade vyhovenia žalobe žalobcov malo dôjsť k výmazu vecného bremena v prospech tretej osoby, ktorá by tak nemala postavenie účastníka konania pred súdom, a to napriek tomu, že by sa konalo aj o jej právach. Naopak, v konaní začatom na základe všeobecnej žaloby, by správny súd konal aj s oprávneným z tohto vecného bremena, ktorý by sa mohol k podanej správnej žalobe vyjadriť, uplatňovať riadne svoje procesné práva za účelom ochrany svojich subjektívnych práv, ktoré boli predmetom sporného záznamu do katastra nehnuteľností. Nie je bez právneho významu, že by mu bolo doručované aj konečné rozhodnutie správneho súdu, ktoré by bolo pre neho záväzné.

6. V konaní úspešnému žalovanému správny súd náhradu trov konania podľa ustanovenia § 168 SSP nepriznal, pričom žalovaný náhradu trov konania ani nežiadal.

II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenie

7. Proti právoplatnému uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne podali žalobcovia 1/ až 3/ v postavení sťažovateľov 1/ až 3/ (ďalej len „sťažovatelia“) v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. f/, g/, h/ SSP a žiadali, aby kasačný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, prípadne aby zrušil záznam tiarch. Súčasne požadovali náhradu trov konania.

8. Podľa názoru sťažovateľov zo znenia § 34 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) vyplýva, že sa nemohli domáhať ochrany proti zápisu záznamu o vecnom bremene podaním všeobecnej správnej žaloby ale podaním žaloby proti inému zásahu orgánu verejnej správy.

9. Uviedli, že doterajšia súdna prax priniesla rozhodnutia krajských súdov vo veciach s rovnakým skutkovým základom ako je uvedený v žalobe, kde súdy rozhodovali na základe žalôb v konaniach o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy a nie na základe všeobecnej správnej žaloby (napríklad uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 1S/148/2011, ktorým síce návrhu nebolo vyhovené ale z dôvodu, že bol podaný oneskorene).

10. Záverom poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Sžnz/7/2015 zo dňa 03.05.2016, ktorý sa zaoberá účelom konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy.

11. Žalovaný sa k podanej kasačnej sťažnosti nevyjadril.

III.

Konanie na kasačnom súde

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (ďalej aj „kasačný súd“) (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 492 ods. 2 SSP preskúmal uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

13. Predmetom kasačnej sťažnosti bolo uznesenie Krajského súdu v Trenčíne, ktorým zamietol žalobu sťažovateľov, ktorou sa títo domáhali vydania uznesenia, ktorým by súd uložil žalovanému:

3 nepokračovať v porušovaní práva sťažovateľa 1/ obnoviť stav pred zásahom a zrušiť záznam ťarchy vyznačený v časti C LV č. XXXX pre katastrálne územie L., okres L., obec L. - na CKN parc. č. XXXX/XX - vecné bremeno v zmysle zák. č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce - právo strpieť stavbu, opravu, údržbu a rekonštrukciu stavby príjazdovej verejnej obslužnej komunikácie s chodníkom pre peších nachádzajúceho sa na B. S. v k.ú. L. v prospech mesta Prievidza - Z-3709/2017 - VZ 3475/2017, v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia,

3 nepokračovať v porušovaní práva sťažovateľa 2/ obnoviť stav pred zásahom a zrušiť záznam ťarchy vyznačený v časti C LV č. XXXXX pre katastrálne územie L., okres L., obec L. - na EKN parc. č. XXX a v časti C LV č. XXXXX - vecné bremeno v zmysle zák. č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce - právo strpieť stavbu, opravu, údržbu a rekonštrukciu stavby príjazdovej verejnej obslužnej komunikácie s chodníkom pre peších nachádzajúceho sa na B. S. v k.ú. L. v prospech mesta Prievidza - Z-3709/2017 - VZ 3475/2017, v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia,

3 nepokračovať v porušovaní práva sťažovateľa 3/ obnoviť stav pred zásahom a zrušiť záznam ťarchy vyznačený v časti C LV č. XXX pre katastrálne územie L., okres L., obec L. - na CKN parc. č. XXXX/XX - vecné bremeno v zmysle zák. č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce - právo strpieť stavbu, opravu, údržbu a rekonštrukciu stavby príjazdovej verejnej obslužnej komunikácie s chodníkom pre peších nachádzajúceho sa na B. S. v k.ú. L. v prospech mesta Prievidza - Z-3709/2017 - VZ 3475/2017, v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

14. Z obsahu súdneho a administratívneho spisu mal kasačný súd preukázané, že dňa 30.06.2017 bol žalovanému doručený zo strany Mesta Prievidza návrh na zápis vecného bremena do katastra nehnuteľností záznamom na pozemky registra C KN parc. č. XXXX/XX, C KN parc. č. XXXX/XX, C KN parc. č. XXXX/X, C KN parc. č. XXXX/X, E KN parc. č. XXX, C KN parc. č. XXXX/XX, C KN parc. č. XXXX/XXX., C KN parc. č. XXXX/XX, E KN parc. č. XXX, E KN parc. č. XXX, E KN parc. č. XXX, E KN parc. č. XXX podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky.

15. Listine bolo pridelené číslo konania Z 3709/2017 a dňa 28.07.2017 položkou VZ 3475/2017 bol vykonaný v zmysle návrhu zápis vecného bremena, a to právo strpieť stavbu, opravu, údržbu a rekonštrukciu stavby príjazdovej verejnej obslužnej komunikácie s chodníkom pre peších v rozsahu výmery pozemkov registra C KN parc. č. XXXX/XX, C KN parc. č. XXXX/XX, C KN parc. č. XXXX/X, C KN parc. č. XXXX/X, E KN parc. č. XXX, C KN parc. č. XXXX/XX, C KN parc. č. XXXX/XXX, C KN parc. č. XXXX/XX, E KN parc. č. XXX, E KN parc. č. XXX., E KN parc. č. XXX, E KN parc. č. XXX. na B. S. v prospech mesta Prievidza.

16. Následne podľa ustanovenia § 37 katastrálneho zákona žalovaný dotknutým vlastníkom oznámil vykonanie zápisu v katastri nehnuteľností.

17. Sťažovatelia podanú žalobu odôvodnili tým, že sú výlučnými vlastníkami nehnuteľností. Namietali, že žiaden z návrhov navrhovateľa na vykonanie záznamu vecného bremena nespĺňal zákonné náležitosti na

jeho vykonanie, pričom zápisom vecného bremena došlo k hrubému zásahu do ich vlastníckych práv, a to práva vlastníť a pokojne užívať svoj majetok.

IV.

Právne predpisy, právne názory kasačného súdu

18. V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde (§ 2 ods. 1, ods. 2 SSP).

19. Správne súdy v správnom súdnictve preskúmavajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 6 ods. 1 SSP).

20. Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj procesnoprávnymi predpismi.

21. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správny orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

22. V predmetnej veci bola spornou otázka, či sa jedná o konanie o ochrane pred iným zásahom orgánu verejnej moci alebo sa sťažovatelia mali domáhať ochrany svojich práv prostredníctvom všeobecnej správnej žaloby.

23. Podľa § 3 ods. 1 písm. e/ SSP iným zásahom orgánu verejnej správy faktický postup vykonaný pri plnení úloh v oblasti verejnej správy, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté; iným zásahom je aj postup orgánu verejnej správy pri výkone kontroly alebo inšpekcie podľa osobitného predpisu, ak ním sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté.

24. Podľa § 252 ods. 1 SSP žalobca sa môže žalobou domáhať ochrany pred iným zásahom orgánu verejnej správy, ak takýto zásah alebo jeho následky trvajú alebo, ak hrozí jeho opakovanie.

25. Iný zásah orgánu verejnej správy má faktickú povahu, neprebehlo pri ňom žiadne formalizované administratívne konanie a je výsledkom okamžitého uplatnenia oprávnenia orgánu verejnej správy na mieste samom. Pri inom zásahu sa vyžaduje priame dotknutie na právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb.

26. Podstatou negatívnej zásahovej žaloby podľa § 252 ods. 1 SSP je domáhanie sa ochrany pred trvajúcim alebo hroziacim opakujúcim sa iným zásahom. Negatívny charakter tejto ochrany pritom vyplýva z úpravy rozhodnutia správneho súdu v § 262 ods. 1 SSP, v zmysle ktorého takáto žaloba smeruje k uloženiu zákazu orgánu verejnej správy pokračovať v napadnutom inom zásahu. Môže mať aj

čiasťočnú reštitučnú povahu spočívajúcu v tom, že ak je to možné, má žalovaný obnoviť stav pred iným zásahom.

27. Účastníkmi konania o žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy sú žalobca a žalovaný (§253 SSP). Toto vymedzenie účasti predstavuje výnimku oproti všeobecnému vymedzeniu účastníkov správneho súdneho konania v § 32 ods. 1 SSP v tom zmysle, že účastníkmi konania nebudú ďalší účastníci konania podľa § 32 ods. 3 písm. a/ a b/ SSP.

28. V § 3 ods. 1 písm. c/ SSP je vymedzený pojem „opatrenie orgánu verejnej správy“. Dôvodová správa ako príklad takýchto opatrení uvádza okrem iných aj záznam a poznámku v katastri nehnuteľností (§ 5 ods. 2 a 3 katastrálneho zákona).

29. Z hľadiska procesu prijatia je „opatrenie“ podobne ako rozhodnutie „výsledkom administratívneho konania“. Pri opatreniach vyhovujúcich návrhom je ich právnym následkom vznik určitého právneho stavu alebo jeho deklarácia ako pri vykonaní záznamu do katastra nehnuteľností

30. Kasačný súd sa stotožňuje s názorom krajského súdu, že oznámenie o vykonaní záznamu je považované za opatrenie orgánu verejnej správy, ktoré podlieha súdnemu prieskumu v rámci správneho súdnictva v režime všeobecnej správnej žaloby podľa § 177 SSP, ktorou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu, ako aj opatreniu orgánu verejnej správy.

31. Prostriedkom ochrany subjektu v rámci správneho súdnictva v takomto prípade teda nie je žaloba proti inému zásahu orgánu verejnej správy podľa ust. § 252 SSP, ale všeobecná správna žaloba podľa ust. § 177 SSP.

32. Kasačný súd sa stotožnil s názorom krajského súdu, že v prípade správneho súdnictva, kde ide o povinné zastúpenie advokátom, nemá správny súd poučovaciu povinnosť o tom, ako si správne uplatniť svoje práva v súdnom konaní.

33. Podľa ust. § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

34. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti dospel kasačný súd k záveru, že námietky sťažovateľov uvedené v kasačnej sťažnosti neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť preskúmaného rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne, a preto kasačnú sťažnosť podľa vyššie citovaného ust. § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

35. O trovách kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 167 ods. 1 SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP. Sťažovatelia v kasačnom konaní úspech nemali a žalovanému náhrada trov kasačného konania prislúcha len v prípadoch, ak to možno spravodlivo požadovať a po splnení zákonom stanovených podmienok len výnimočne (§ 168 SSP), ktoré podľa obsahu súdnych spisov nenastali, preto sú účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

36. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 147 ods. 2 SSP v spojení s § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.